

ידיעות שבת

בלשון הקודש

גליון שבועי לעונג שבת

אנטוורפן, בלגיא, יצ"ץ

מערכת: yedioshabos@skynet.be

כס"ז

שנה 1 גליון 16 לכבוד ש"ק ח' ניסן התשע"ב

28 April 2012

פרשת תזריע-מאורע (לפי הקריאה בחו"ל)

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת

חז"ל אומרים, שהנגעים באים רח"ל על עוון לשון הרע וגם שהקב"ה משלם מידה כנגד מידה בצרעת למספרי לשון הרע.

וצריך להבין מה זה עניין שלושת סוגי הנגעים לעונש על לשון הרע, היה מספיק שיהיה סוג אחד של נגע, וגם מה הוא המידה כנגד מידה בצרעת? ועוד צריך להבין, למה חז"ל רואים את הלשון הרע כגרוע מכל, לכאורה המוציא שם רע צריך להיות נחשב כהכי גרוע, מאחר שהמספר לשון הרע לפחות אומר אמת מה שאין כן המוציא שם רע, גם מספר רע על חברו - וגם אומר שקר!

ואולי אפשר לומר, שגם שם הנגע וגם אופן הצרעת, מראה לכל איזה סוג לשון הרע דיבר הצרוע, וזהו גם עיקר עונשו, שעל ידי הבושה והבזיונות שישבול, הוא יחזור בתשובה כי כידוע, זהו תכלית היסורים, שהחוטא יתן אל לבו ויחזור בו ממעשיו הרעים.

שלושת סוגי לשון הרע שמהם מסתעפים כל סוגי הלשון הרע, אלו הם: המדבר לשון הרע, ההולך רכיל והמוציא שם רע.

שמות הנגעים (באדם) גם הם שלושה, אשר מהם מסתעפים כל סוגי הנגעים ואלו הם: שאת, ספחת ובהרת.

השאת הוא מלשון 'מתנשא' כלומר, גאוותן. הגאוותן אינו מתחשב בזה שהמעשה שלו שפל. הוא חושב שהוא כל כך חשוב, שהכל מותר לו. וזה 'המוציא שם רע' שכידוע זה המספר דבר רע על חברו, דבר שלא היה ולא נברא - שקר ממש. ולכן עונשו הוא צרעת-השאת, כדי לביישו ולהראות לעולם כולו את גודל עונו.

הספחת הוא מלשון 'נספח' כלומר, זה מוסב על בן אדם שאין לו דרך עצמית אלא הוא תפל לכל אחד והולך מן האחד אל השני ומספר רכילות כדי, לפי דמיונו, לקבל חשיבות. ועונשו בצרעת הספחת כדי להראות לכולם את מקור רעתו.

וביום השמיני ימולו

הגאון הנודע רבי בצלאל הכהן שהיה מורה הוראה בוילנא יצא שמו בעודו נער כבקי וחרף מופלא וכל כך עטו עליו שדכנים, עד שבעודו עדין נער בן שתים עשרה שנה, נעשה לחתן על מנת לערוך את החתונה מיד כשיהיה בר מצווה. דרש אחד הלמדנים בשעה סעודת התנאים ואמר: 'עכשיו מחוור לי מפני מה מברכים את אבי הבן בשעת ברית המילה: 'כשם שנכנס לברית, כן יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים'. לכאורה ישנם פה שני הערות. א', הנוסח היה צריך להיות: קודם 'מעשים טובים' ואחר כך 'חופה' שכן במעשים טובים מחויב הנער מיד בהגיעו למצוות. ב', כבר שואלים העולם מהו ה-'כשם'? עכשיו נתיישבו אצלי שני התמיהות.

מדובר בבחור כמו החתן שלנו, שהוא כל כך מוצלח בתורה, שהורי הבנות אשר מחפשים לבנותיהם את החתנים הכי מוצלחים והם חוששים שמישהו אחר יחטוף את החתן ולכן הם מפעילים לחץ על הורי הבחור לשדך את בנם עם בתם. וגם לכן אומרים בברית, שכמו שבברית מיד שחלה המצווה ביום השמיני עושים לו ברית, כן יכנס גם לחופה מיד שאפשר, והוא בבר מצווה!

איתא בברכות (דף ב:): 'מקדימין פרשת שמע לוהיה אם שמוע, כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחילה ואחר כך עול מצוות'. לכן נוהגים לקרא את שמע אצל התינוק בערב שלפני הברית מילה, כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים לפני הברית, שהוא קיום המצווה הראשונה של התינוק.

פרשיות תזריע-מצרוע באים לאחר פרשת שמיני, כי שלוש פרשיות אלה כוללות את כל האיסורים אשר נעשים בפה רח"ל. בפרשת שמיני מוזכרים איסורי המאכלות הנכנסים אל הפה, ובתזריע-מצרוע מוזכרים איסורי לשון הרע ורכילות היוצאים מן הפה!

הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל

הבהרת זה מלשון 'בהירות' כלומר, האדם הזה חושב, שכל מה שקורה בעולם צריך לפרסם כדי שיהיה הכל בהיר והוא מתפאר באיצטלת האמת שהוא מתלבש בה. וזה המספר לשון הרע והוא אינו חס על הלבנת הפנים ושפיכות הדמים שהוא גורם, העיקר שכולם ידעו את האמת. וגם לכן נחשב לשון הרע לסוג הכי גרוע, יותר מן המוציא שם רע, כי בעל הלשון הרע הוא מרגיש וחושב, שהאמת שהוא מספר יש בזה עניין חיובי וזה נותן לו עוד כח והוא מתפאר בזה שהוא בן אדם הדוגל באמת. מה שאין כן המוציא שם רע, כמה גאוותן שלא יהיה, הוא מרגיש יסורי מצפון על מעשהו הרע.

ב.ג.

וביום השמיני ימולו

אצל יוסף הצדיק כשהוא נתמנה למשנה למלך אצל פרעה במצרים (בראשית מ"א נ"ה) אומר רש"י על הפסוק: 'אשר יאמר לכם תעשו', 'לפי שהיה יוסף אומר להם שימולו, וכשבא אצל פרעה ואומרים כך הוא אומר לנו, אמר להם, ולמה לא צברתם בר? והלא הכריז לכם ששנות הרעב באים? אמרו לו אספנו הרבה והרקיבה. אמר להם: אם כן כל אשר יאמר לכם תעשו. הרי גזר על התבואה והרקיבה, מה אם יגזור עלינו ונמות?'

וצריך להבין, למה ציוה יוסף על המצריים למול? האם רצה לגייר אותם? אין זה מדרך בני ישראל לעשות כך.

ואפשר לומר, שיוסף ראה ברוח הקודש שבני ישראל יהיו משועבדים במצרים ורצה למתן את כח הרשע של המצריים, כי הרי ידוע שהסרת הערלה הוא ענין של הסרת התאוות, ולכן קיווה יוסף, שעל ידי שיוחלש אצל המצרים כח התאוה זה יגרום להם אולי להתנהג בפחות רשעות כלפי בני ישראל.

ב.ג.